

الزامات رویکرد اقتصاد دانش بنیان در برنامه هفتم توسعه

روح اله ابوجعفری

عضو هیئت علمی پژوهشکده مطالعات فناوری

فهرست

□ نقش نوآوری در توسعه اقتصادی

□ بررسی وضعیت مفهوم اقتصاد دانش بنیان در ایران

□ بررسی طیفهای سیاستی در برنامه هفتم

رویکرد جدید در برنامه ریزی مساله محور

- تبیین ابعاد نظری و اتخاذ رویکرد مختار
- طبقه بندی موضوعی
- اقتصاد (مالیه عمومی، نظام پولی و اعتباری، حقوق مالکیت زمین و ...)
- برنامه‌های تحولی (اقتصاد دانش بنیان، تامین مالی توسعه، موتورهای پیش ران)
- استخراج اصول طراحی برنامه (راه حل کلی)
- طراحی برنامه های تحولی در طول برنامه
- متولی کردن یک نهاد مشخص در طول برنامه
- ارزیابی و اصلاح در طی مسیر

نقش نوآوری در توسعه اقتصادی

تاریخ رشد اقتصادی دنیا

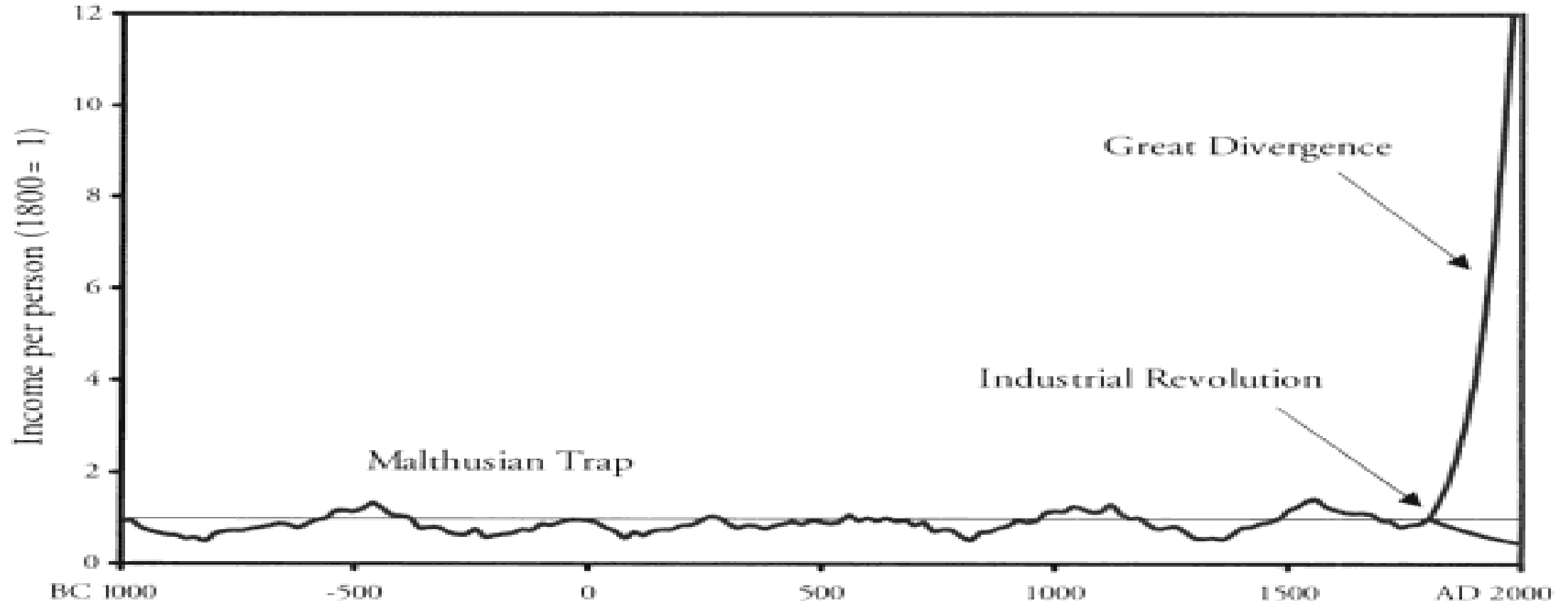

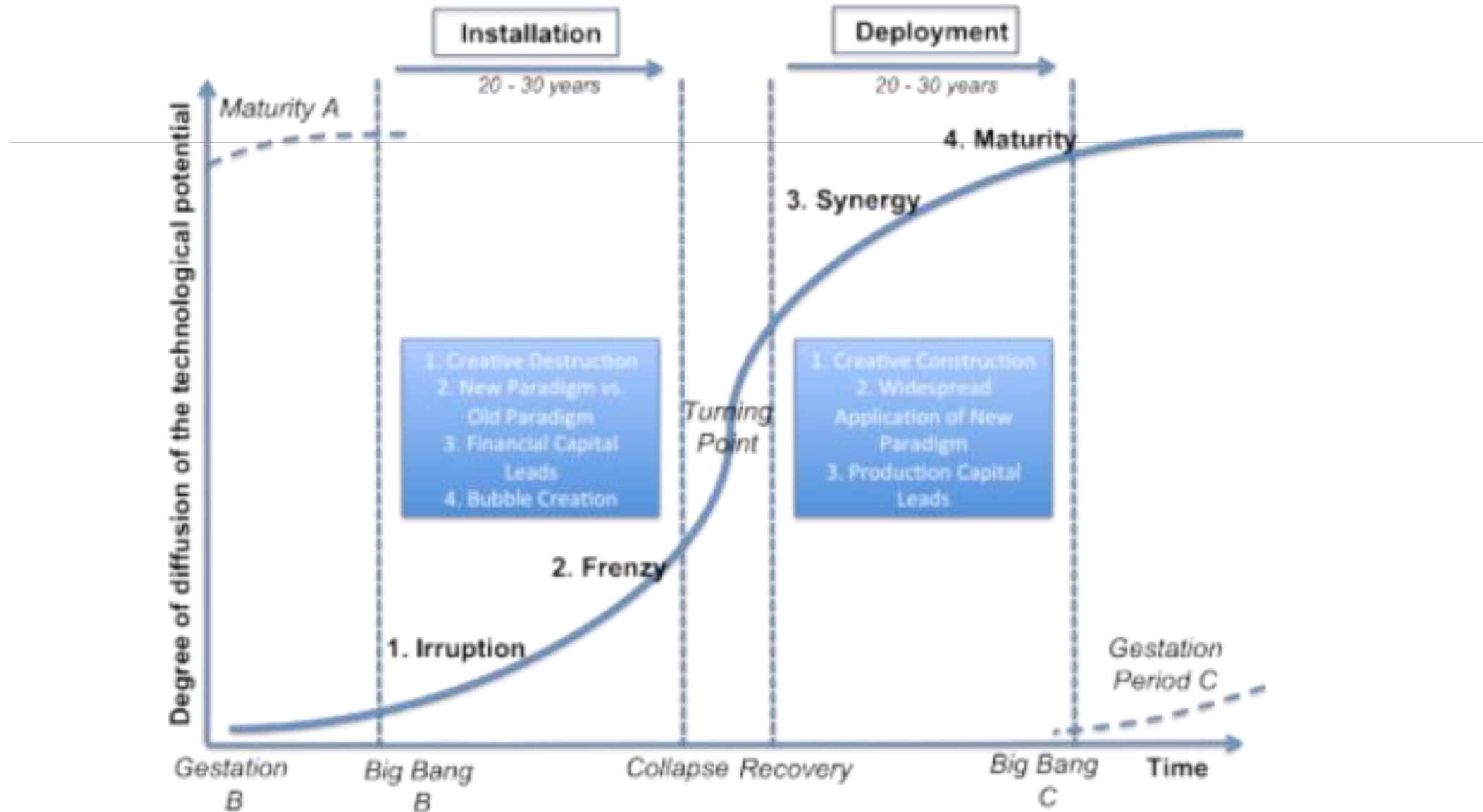
Figure 1.1 World economic history in one picture. Incomes rose sharply in many countries after 1800 but declined in others.

انقلابهای صنعتی

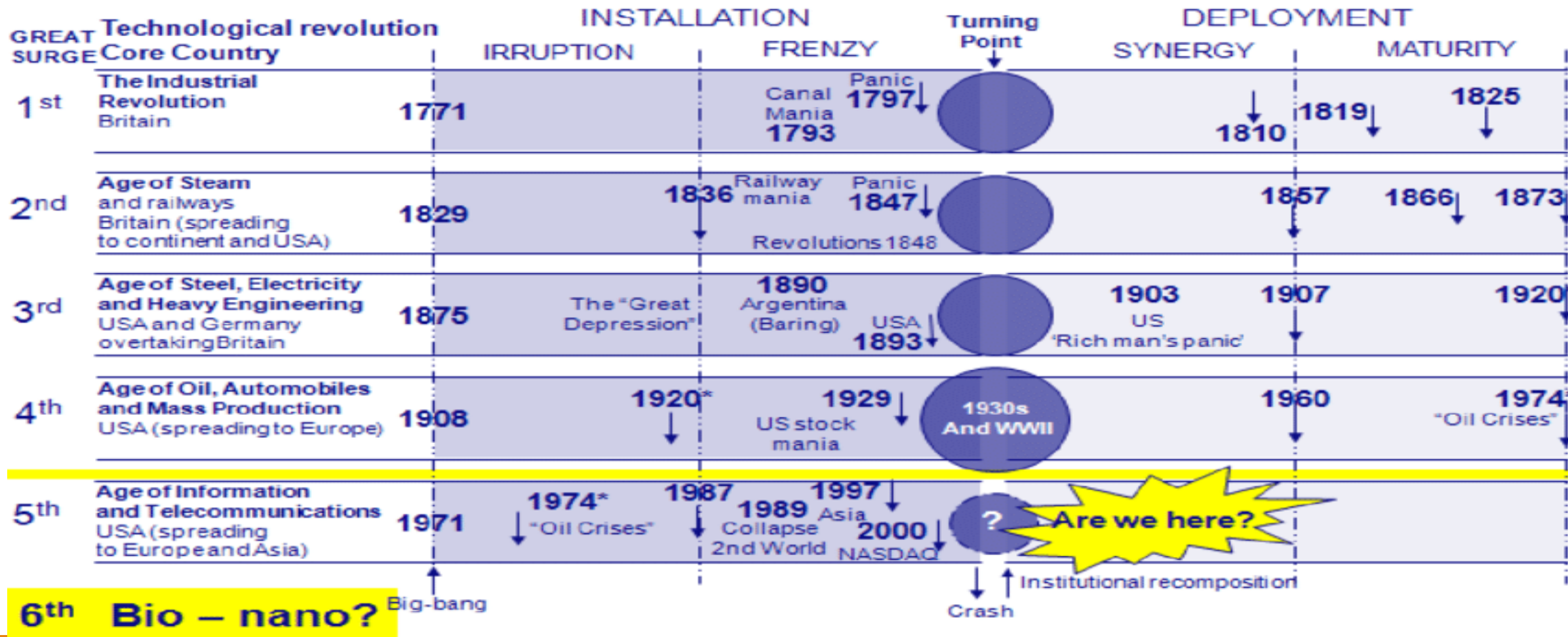
Navigating the next industrial revolution

Revolution	Year	Information	
	1	1784	Steam, water, mechanical production equipment
	2	1870	Division of labour, electricity, mass production
	3	1969	Electronics, IT, automated production
	4	?	Cyber-physical systems

Perez Technological Surge Cycle

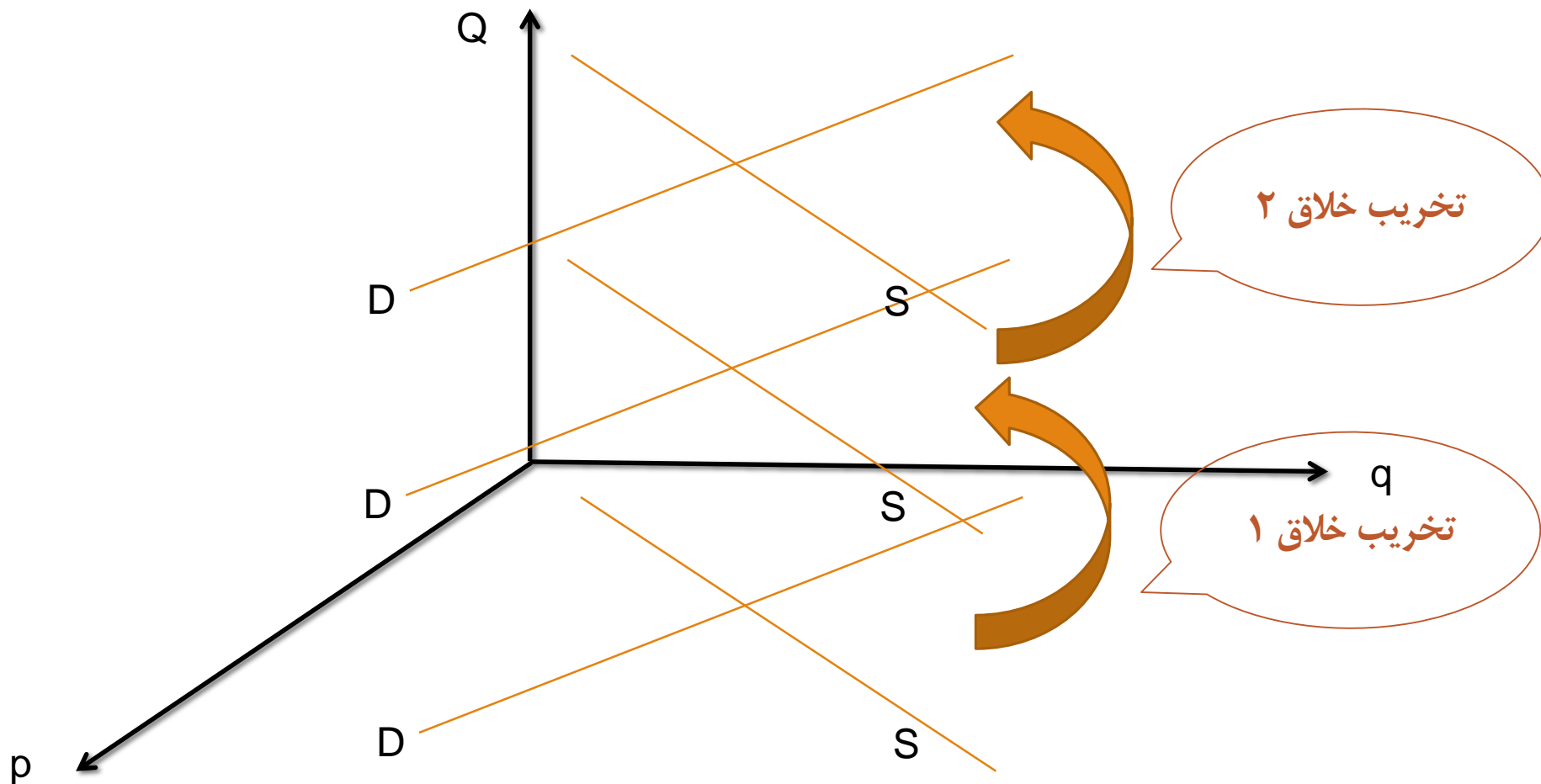

انقلابهای فناوریانه

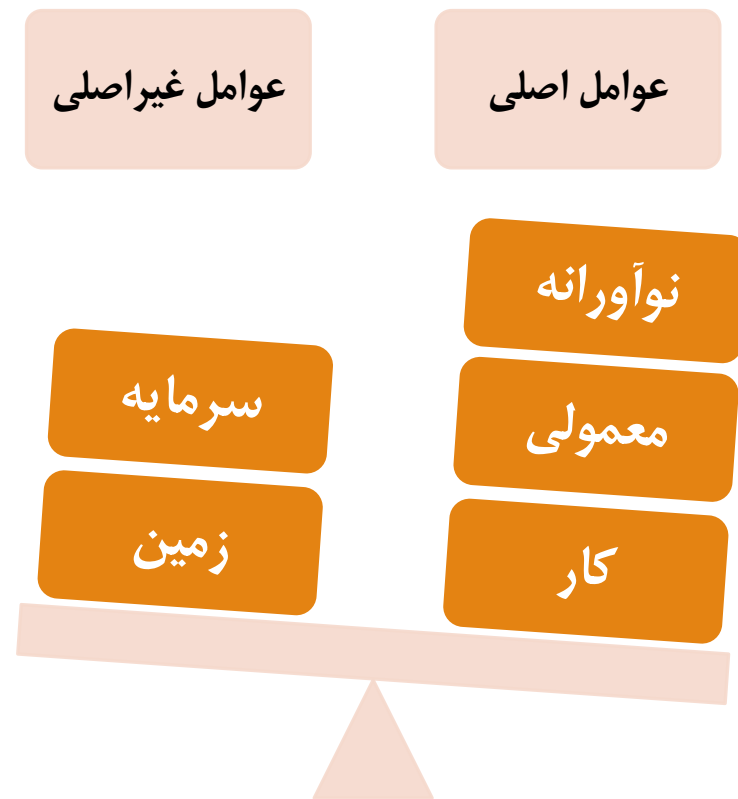

ابعاد نظری شکل‌گیری اقتصاد دانش‌بنیان

مارکس + والر اس = شومپتر

سهم ببری عوامل تولید

SCIENCE THE
ENDLESS FRONTIER

*Report to the President on a
Program for Postwar Scientific Research
by Vannevar Bush, Director of OSRD*

کلمه شعارگونه یا چارچوب مفهومی

● The Knowledge-Based Economy

Search term

+ Compare

Worldwide ▼

2004 - present ▼

All categories ▼

Web Search ▼

Interest over time ⓘ

تأثير در محافل علمی

ScienceDirect

46 results

[Set search alert](#)

Refine by:

Years

- 2018 (4)
- 2016 (3)
- 2015 (3)
- 2014 (6)
- 2012 (2)
- 2010 (8)
- 2009 (2)
- 2008 (3)
- 2007 (1)
- 2006 (1)
- 2005 (3)
- 2002 (3)
- 2001 (1)
- 1998 (6)

Research article ● *Open access*

Knowledge-based Economy vs. Creative Economy

Procedia - Social and Behavioral Sciences, Volume 141, 25 August 2014, Pages 413-4

Dagmar Veselá, Katarína Klimová

[Download PDF](#)

Research article

MCDA in **knowledge-based economies**: Methodological developments and real world applications

Technological Forecasting and Social Change, Volume 131, June 2018, Pages 1-3

Elias G. Carayannis, João J. M. Ferreira, Marjan S. Jalali, Fernando A. F. Ferreira

Want a richer search experience?

Sign in for additional filter options, multiple article downloads, and [more](#).

[Sign in >](#)

Research article ● *Open access*

Career Opportunities for PhD Graduates in the **knowledge-based Economy**: Case of Slovenia

Procedia - Social and Behavioral Sciences, Volume 238, 2018, Pages 104-113

Valentina Jošt Lešer, Nada Trunk Širca, Valerij Dermol, Aleš Trunk

[Download PDF](#)

The Knowledge-Based Economy:
Conceptual Framework or Buzzword?

Benoît Godin

تعریف اقتصاد دانش بنیان

اقتصاد متکی بر منابع طبیعی

**Factor
Driven
Economy**

*Country is a
Source of...*

...cheap and abundant
natural resources

*Local
Companies...*

...occupy a small part
of the value chain

Workers...

...are uneducated and
focus on low-value
added tasks

اقتصاد صنعتی

**Investment
Driven
Economy**

...additional value beyond
basic manufacturing

...focus on product design,
distribution, and marketing

...have basic educations
but lack technical skills

اقتصاد دانش بنیان

**Innovation
Driven
Economy**

..unique high-value
products and services

..drive advances in
echnology and business
methods

...are well educated and

جمع‌بندی بخش اول

- تصور مفهومی از تعامل حوزه علم و عمل
- تصور ایده آل از تحقیق و توسعه و فهم خطی توسعه علم و فناوری
- توسعه مفهوم به سمت نوآوری و پررنگ شدن سایر ابعاد نوآوری مانند بازاریابی و سازماندهی
- حرکت به سمت مفهوم اقتصاد مبتنی بر نوآوری

بررسی وضعیت مفهوم در ایران

تبیین مساله

خروجی سیاستها (شاخص بانک جهانی)

2012				2000				1995			
KI	KEI	نام کشور	رتبه	KI	KEI	نام کشور	رتبه	KI	KEI	نام کشور	رتبه
5.0	5.1	جهان		6.1	6.0	جهان		6.88	6.25	جهان	
9.4	9.4	سوئد	1	9.7	9.7	سوئد	1	9.6	9.5	آمریکا	1
9.2	9.3	فنلاند	2	9.4	9.3	هلند	2	9.5	9.5	دانمارک	2
9.0	9.2	دانمارک	3	9.4	9.3	دانمارک	3	9.5	9.5	نروژ	3
9.2	9.1	هلند	4	9.4	9.3	آمریکا	4	9.6	9.5	سوئد	4
9.0	9.1	نروژ	5	9.1	9.3	سوئیس	5	9.4	9.4	هلند	5
8.9	9.0	نیوزیلند	6	9.3	9.3	استرالیا	6	9.2	9.4	نیوزیلند	6
8.7	8.9	کانادا	7	9.3	9.3	نروژ	7	9.3	9.3	فنلاند	7
8.8	8.9	آلمان	8	9.1	9.2	فنلاند	8	9.2	9.3	سوئیس	8
9.0	8.9	استرالیا	9	9.2	9.2	نیوزیلند	9	9.4	9.3	استرالیا	9
8.7	8.9	سوئیس	10	9.2	9.1	کانادا	10	9.4	9.2	کانادا	10
5.0	3.9	ایران	94	4.1	3.6	ایران	95	4.6	3.6	ایران	105

شاخص جهانی نوآوری

متغیر سال	۲۰۱۱	۲۰۱۳	۲۰۱۷	۲۰۱۹
رتبه کلی	۹۵	۱۱۳	۷۵	۶۱

طرح سه نگرش به مفهوم اقتصاد دانش بنیان

اقتصاد هایتک

□ هر یک از صنایع نیمه‌رساناها و بیوتکنولوژی کمتر از نیمی از یک درصد کارگران آمریکا را به استخدام خود درآورده‌اند. کارگران شاغل در تکنولوژی‌های پاک از قبیل آنهایی که توربین‌های بادی و پنل‌های خورشیدی را طراحی کرده و می‌سازند، ۰/۶ درصد از نیروی کار این کشور را تشکیل می‌دهند.

تغییر ماهیت اقتصاد مبتنی بر نوآوری

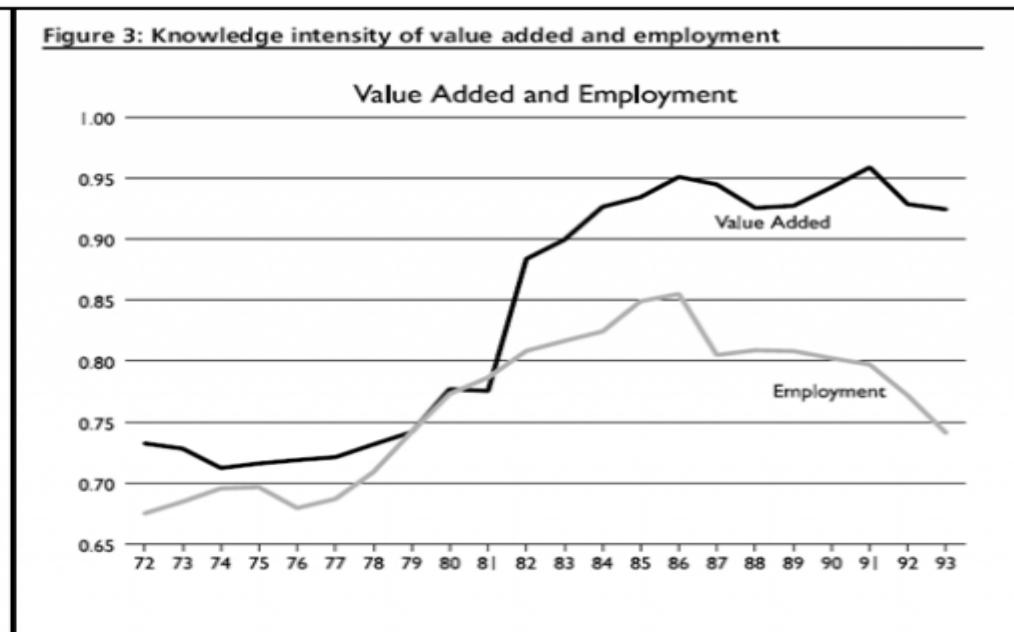
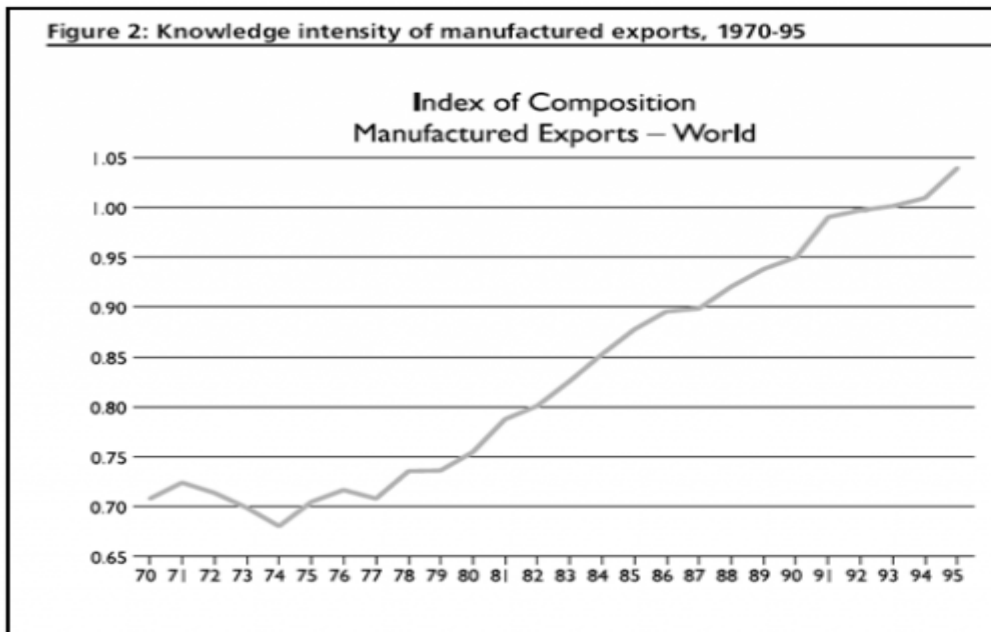
□ ماهیت تولید مبتنی بر نوآوری (مفهوم Prosumption)

□ تغییر ماهیت پول (از شکل کالایی به شکل اطلاعات)

□ اگر نظام ثروت آفرینی موج نخست عمدتاً بر پایه «رشد دادن چیزها» بود، موج دوم به «ساختن چیزها» پرداخت، و اینک انقلاب موج سوم در پی «ارائه خدمات» به منظور دانستن، اندیشیدن و تجربه است.

پررنگ شدن نقش دانش در اقتصاد

کمک به رشد بهره‌وری

به نظر شما کدام رویکرد در اقتصاد ایران مسلط است؟

نهادهای متولی اقتصاد دانش بنیان

□ معاونت علمی و فناوری رئیس جمهور

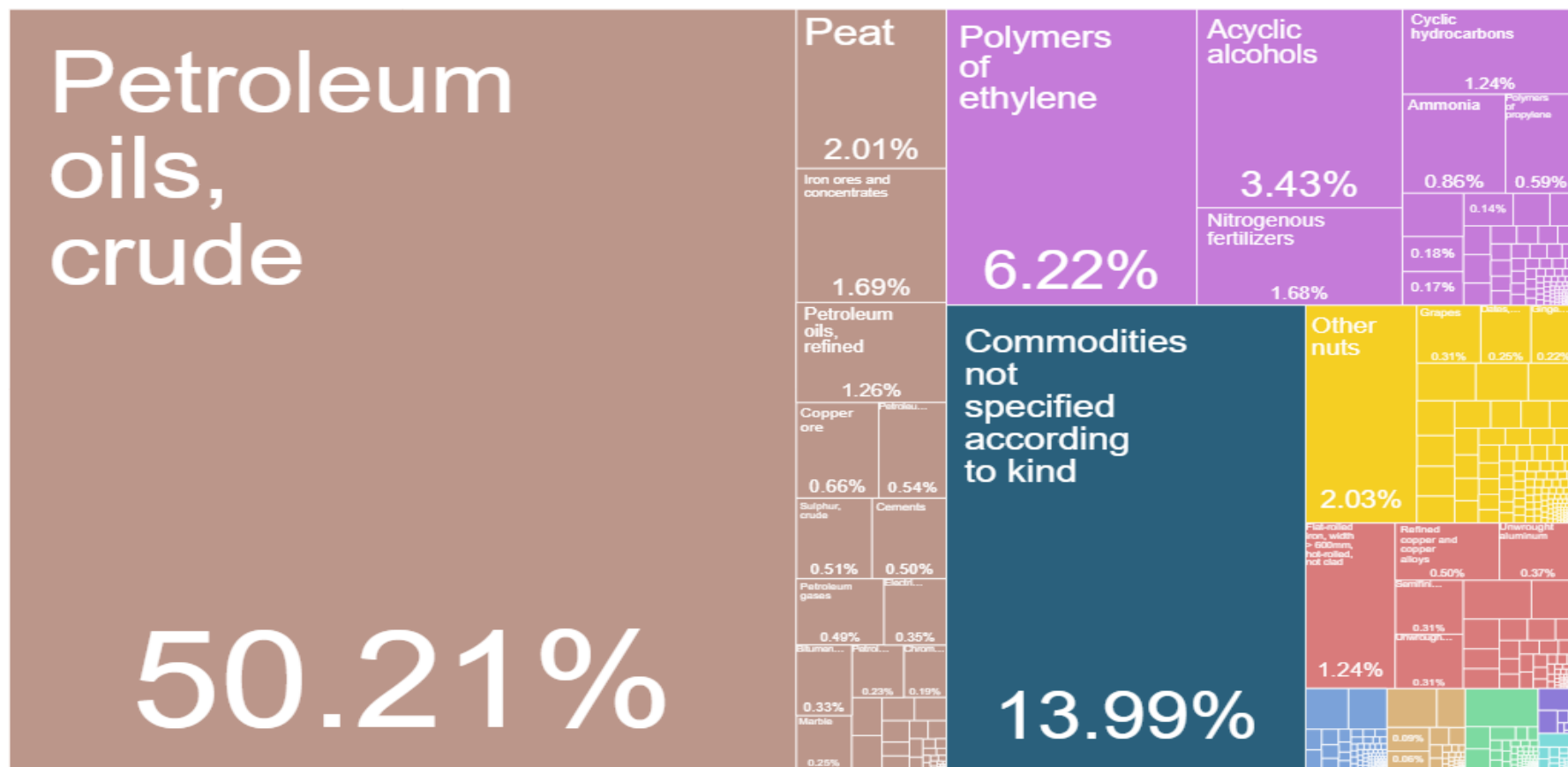
□ وزارت علوم تحقیقات و فناوری

□ شورای عالی انقلاب فرهنگی

ناهمزمانی دانش

به سوی تعاریف و شاخصهای صحیح

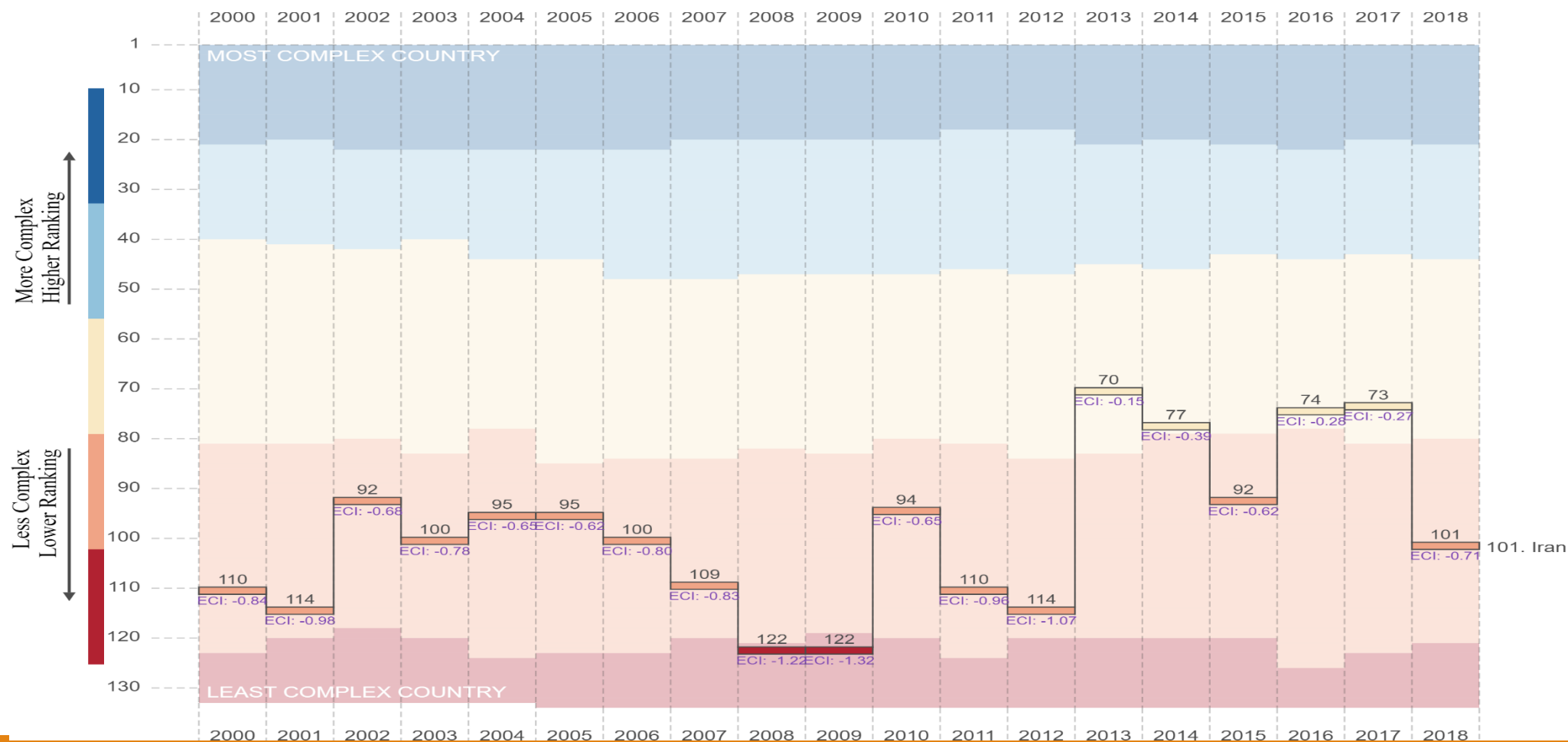

روند تحول رتبه پیچیدگی اقتصاد چند کشور در نیم قرن اخیر

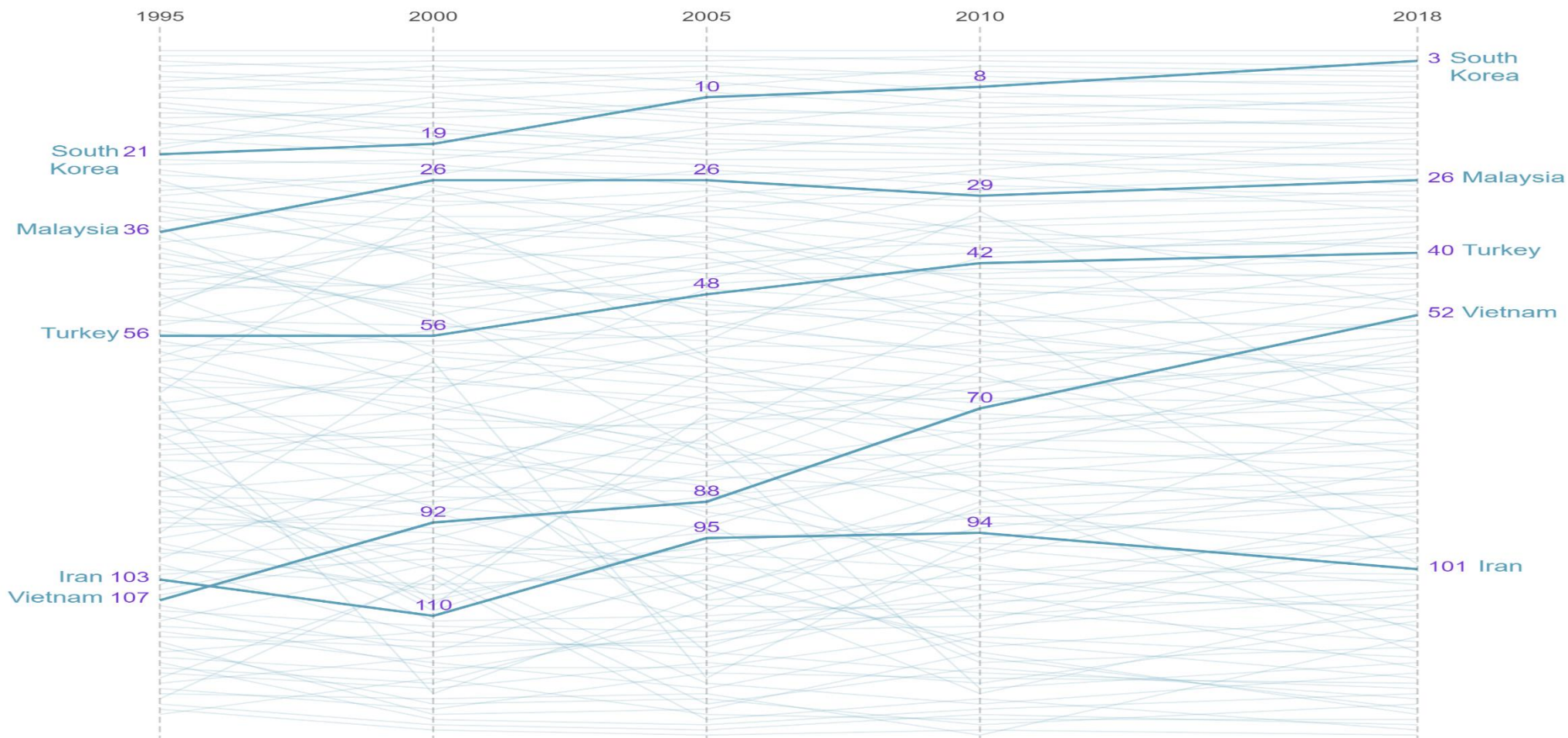
کشور / سال	۱۹۶۵	۱۹۹۰	۲۰۱۶
ایران	۶۹	۸۴	۸۸
ترکیه	۵۵	۳۶	۴۳
کره	۱۹	۲۴	۳
مالزی	۷۰	۳۷	۲۲

تعداد کشورها در سال ۱۹۶۵ برابر با ۱۰۱ در سال ۱۹۹۰ تعداد کشورها ۱۰۳ عدد و در سال ۲۰۱۶ تعداد کشورها ۱۴۴ کشور بوده است.

روند شاخص پیچیدگی ایران

مقایسه ایران با برخی کشورها

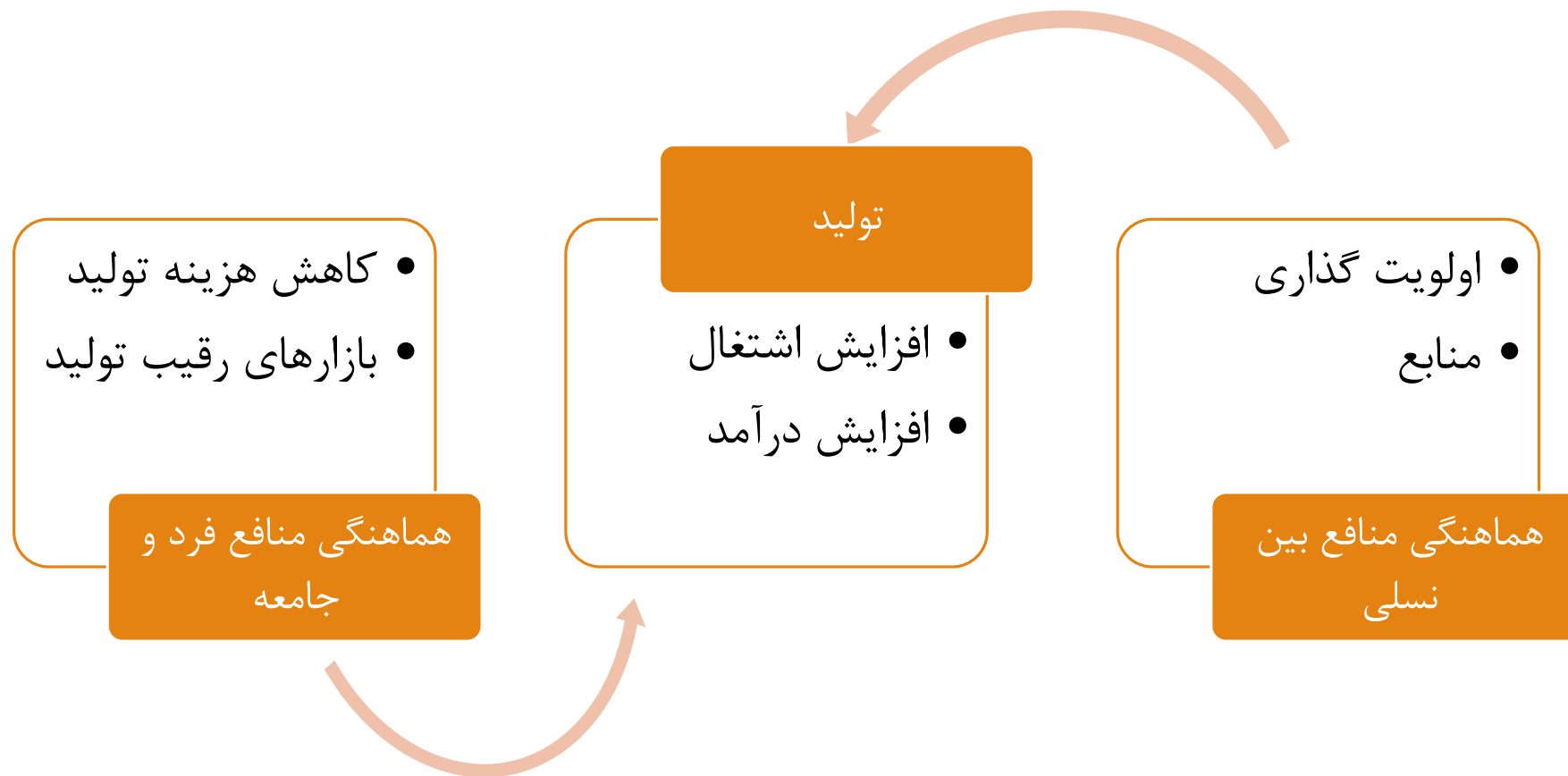
طیف‌های سیاستی

با توجه به برنامه هفتم

کلید واژه ها در سند پایه

مبانی	کل سند	کلمه کلید
۲	۹	دانش
♦	۱	نوآوری
♦	۱۸	علم
♦	۱	صنعت
♦	۵	فناوری
♦	۲	پژوهش

ضرورت هماهنگی بازیگران اصلی

بازارهای رقیب تولید

❖ سوداگری کالا (عمده فروشی و خرده فروشی)

❖ سوداگری مسکن و مستغلات،

❖ سوداگری مسکوکات و ارز،

❖ واسطه گری نامولد (خدمات نامولد)

اولویت گذاری و ساماندهی

ضرورت تامین مالی توسعه ای

دوگان سیاست گذاری در این حوزه

کمک به بهره وری صنایع موجود

پشتتازی در صنایع آینده

دوگان سیاست گذاری در این حوزه

اولویت گذاری و پیگیری توسعه بخشهای از قبل تعیین شده

تسهیل فضای کسب و کار و منتظر خروجی های موثر

دوگان سیاست گذاری در این حوزه

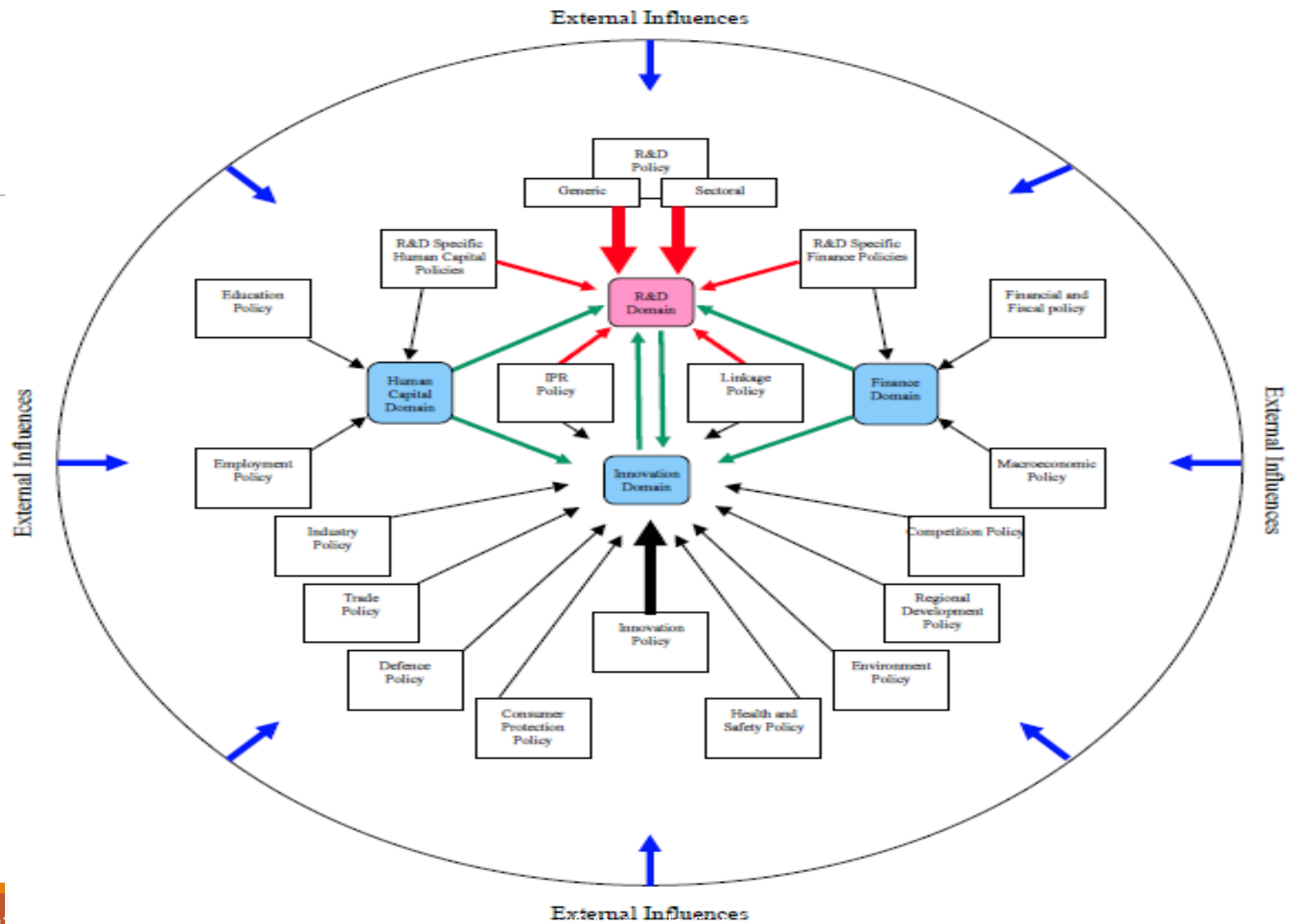
توسعه آموزش و پژوهش و خروجی فناوری و صنعت

نیاز بازار و اقتصاد و سفارش به دانشگاه و پژوهشگاه

دوگان سیاست گذاری در این حوزه

کمک به تاسیس و رشد بنگاههای بزرگ

حمایت از رشد شرکتهای کوچک و متوسط

جمع‌بندی بخش دوم

- ❑ مشکلات مفهومی در توسعه اقتصاد دانش‌بنیان در ایران
- ❑ جایابی نادرست در طیف‌های سیاستی
- ❑ توجه به مفهوم تکنولوژی و ارتباط با نیازهای کشور
- ❑ توجه ویژه به اقتصاد سیاسی در توسعه اقتصاد دانش‌بنیان

